

Следует отметить, что белорусские авторы детской литературы совместно с издательством «Беларусь» часто проводят встречи со своими читателями в столичной средней школе № 44 имени Я. Коласа, в других школах и детских библиотеках.

Проведенный анализ показал, что за рассмотренный период издательство «Беларусь» активно проводило мероприятия для повышения узнаваемости своей продукции и привлечения целевой аудитории. Однако так активно продвигалась лишь половина из попавших в подборку книг. Следует подчеркнуть, что именно целенаправленная и разнообразная по форме маркетинговая работа будет способствовать популярности современной детской книги, особенно на белорусском языке.

Перспективы сегмента детской литературы в Беларуси связаны с интеграцией интерактивных технологий и образовательных форматов, что будет способствовать росту читательской аудитории, культурному развитию и формированию мировоззрения подрастающего поколения Республики Беларусь.

Список использованных источников

1. Шишкина, Н. И., Хваленя, С. В. Критерии качества детской и подростковой периодики: художественно-технический аспект / Н. И. Шишкина, С. В. Хваленя // Труды БГТУ. Сер. 4, Принт- и медиатехнологии, — 2022. № 1. — С. 145–150.
2. Детская литература // Издательство «Беларусь». — URL: https://izdatelstvo.by/catalog/khudozhestvennyye_serii_dlya_detey/filter/good-is-2025/apply/ (дата обращения 10.08.2025).
3. Новости // Издательство «Беларусь». — URL: <https://izdatelstvo.by/company/news/?year=2025> (дата обращения 10.09.2025).

УДК 811.161.3:796

**СТРУКТУРА І ЗМЕСТ «ПРАКТЫКУМА
ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА):
ФІЗІЧНАЯ КУЛЬТУРА І СПОРТ»**

Каламііцава В. А.

старшы выкладчык кафедры беларускай і рускай моў
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт фізічнай культуры

У артыкуле апісваецца і аналізуецца структура і змест «Практыкума па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт» пад рэдакцыяй М.М. Круталевіча. Дапаможнік накіраваны на засваенне будучымі спецыялістамі прафесійнай лексікі і прымяненне беларускай тэрміналогіі ў галіне фізічнай культуры і спорту.

Ключавыя словы: беларуская мова, прафесійная лексіка, фізічная культура, спорт, практыкум, змест, структура.

Дасканалае валоданне беларускай мовай у сучасным грамадстве з’яўляецца важным паказчыкам сацыяльнага фарміравання і развіцця высокаадукаванай і культурнай асобы. Адною з адукацыйных і выхаваўчых задач прафесійных здольнасцей і якасцей будучых спартсменаў выступае фарміраванне моўнай, маўленчай і лінгвакультуралагічнай кампетэнцыі.

Спорт займае адно з прыярытэтных месцаў ў сучасным жыцці нашай краіны. Высокакваліфікаваныя спартсмены з’яўляюцца гонарам нацыі. Вельмі важна, каб спартыўны імідж асобы быў неразрыўна звязаны з моўным аспектам, высокім узроўнем валодання роднай мовы. Паколькі падрыхтоўка кваліфікаваных спецыялістаў прадугледжвае не толькі забеспячэнне іх ведамі па сваёй прафесіі, але і фарміраванне ў іх маўленчай культуры на высокім узроўні.

Дысцыпліна “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” выконвае значную ролю на факультэтах нефілагічнага профілю у вышэйшых навучальных установах Рэспублікі Беларусь. Яна займае сваё асаблівае ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста з вышэйшай адукацыяй.

«Практыкум па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт» ствараўся спецыяльна для студэнтаў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт фізічнай культуры, якія атрымліваюць адукацыю ў галіне фізічнай культуры і спорту для спецыяльнасцей “Фізічная культура”, Трэнерская дзейнасць (з указаннем віду дзейнасці), “Фізічная рэабілітацыя і эргатэрапія”,

“Арганізацыя і кіраванне фізічнай культурай, спортам і турызмам” [4]. Выданне практыкума значна павысіла падуктыўнасць вучэбнага працэсу па беларускай мове студэнтаў БДУФК.

Укладальнікамі «Практыкума па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт» з’яўляецца творчая група, у склад якой увайшлі выкладчыкі вышэйшых навучальных устаноў М. М. Круталевіч, В. А. Каламіцава, У. М. Сівіцкі, А. І. Шаблоўскі, І. А. Жылінская, В. В. Урбан, А. С. Васілеўская, В. У. Азарка, В. Ю. Лазарава.

Неабходнасць укладання практычнага дапаможніка абумоўлена актуальнасцю фарміравання практычных уменняў і навыкаў па беларускай мове будучых спецыялістаў, ўдасканаленне іх маўленчага майстэрства ў працэсе паўсядзённага карыстання прафесійнай лексікай і тэрміналогіяй па сваёй спецыяльнасці.

Змест «Практикума па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт» уключае практыкаванні па усіх тэмах, складзеных на аснове вучэбнай праграмы ўстанова адукацыі “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт фізічнай культуры” па вучэбнай дысцыпліне “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” на аснове адукацыйных стандартаў агульнай вышэйшай адукацыі.

Практычны дапаможнік складаецца з чатырох раздзелаў: “Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульнаадукацыйных і нацыянальных каштоўнасцей”, “Лексіка і лексікаграфія беларускай мовы”, “Функцыянальныя стылі мовы”, “Культура прафесійнага маўлення. Кожны з раздзелаў практыкума ўключае тэмы, пададзеных ў той паслядоўнасці, што адпавядае вучэбнай праграме дысцыпліны “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”. У структуру чатырох раздзелаў уваходзяць дзесяць тэм, якія ўключаюць у сябе практычныя заданні прафесійнай накіраванасці для вышэй названых спецыяльнасцей. У самым пачатку практыкума размешчана памятка для студэнтаў, якая ўтрымлівае неабходныя рэкамендацыі і на чым неабходна засяродзіць увагу пры выкананні практыкаванняў.

Асноўная частка вучэбнага дапаможніка складаецца з практычных заданняў, накіраваных на засваенне прафесійнай лексікі ў галіне фізічнай культуры і спорту. «Практыкум па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт» утрымлівае цікавы і разнастайны матэрыял. Яскравыя выказванні пісьменнікаў пра родную мову, цытаты легендарных спартсменаў на спартыўную тэматыку, мудрасць і філасофія жыцця беларускага народа – прыказкі і прымаўкі – арганічна ўпісваюцца ў структурны змест практыкаванняў. Фундаментальным падмуркам для ўкладання практыкума з’яўляецца вучэбны дапаможнік пад агульнай рэдакцыяй М. М. Круталевіча “Беларуская мова. Прафесійная лексіка: фізічная культура і спорт” [2], а таксама яго папярэдняе выданне [3]. Увайшоў ў выданне таксама і матэрыял з іншых профільных дапаможнікаў, Закона Рэспублікі Беларусь “Аб фізічнай культуры і спорце”, артыкулаў, газет. Выданне змяшчае практычныя заданні рознай складанасці, пытанні і заданні для самакантролю. Удала і сістэмна падабраныя практыкаванні садзейнічаюць развіццю ўстойлівай матывацыі студэнтаў у працэсе набывання трывалых ведаў па беларускай мове.

Наяўнасць беларуска-рускага двухмоўя ў краіне прадугледжвае дасканалае валоданне будучымі спецыялістамі дзвюма мовамі, уменне якасна і дакладна перакладаць тэксты з адной мовы на другую.

Таму ў практыкуме падабраны ў асноўным спецыяльныя тэксты на спартыўную тэматыку для перакладу з рускай мовы на беларускую. Паколькі ў вучэбным працэсе абавязкова прадугледжваецца сувязь з іншымі дысцыплінамі і пераемнасць, практычны дапаможнік змяшчае прафесійную лексіку не толькі ў галіне беларускамоўнай спартыўнай тэрміналогіі, але і фізіялогіі, анатоміі, біямеханікі, тэорыі і метадыкі фізічнага выхавання. Большасць тэкстаў для ўкладання «Практыкума па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт» узята са зборніка тэкстаў для перакладу, абмеркавання і пераказу: “Велосипедный спорт”, «Плавание”, “Спортивная борьба, “Большой теннис”, ”История волейбола” і інш. [1].

Дадатак змяшчае словы для даведак да пэўных практыкаванняў дапаможніка па беларускай мове. У канцы для студэнтаў прапануюцца заданні для самакантролю: заліковая кантрольная работа і дзве кіруемыя самастойныя работы: “Арфаграфічныя асаблівасці беларускай літаратурнай мовы.

Прынцыпы і нормы беларускай арфаграфіі” і Сінтаксічныя асаблівасці беларускай літаратурнай мовы. Пунктуацыйныя нормы.”

Спіс рэкамендаванай літаратуры для студэнтаў уключае актуальныя падручнікі і дапаможнікі па беларускай мове, якія спрыяюць больш грунтоўнаму засваенню тэарэтычнага матэрыялу і аказваюць дапамогу пры выкананні заданняў, якія прапануюцца ў практыкуме.

Практычны дапаможнік вызначаецца змясоўным зместам, паслядоўнасцю, сістэмнасцю, дакладнасцю і кампактнасцю.

Структура і змест «Практыкума па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт” пад рэдакцыяй М. М. Круталевіча накіраваны на засваенне прафесійнай лексікі і прымяненне беларускай тэрміналогіі ў галіне фізічнай культуры і спорту, фарміраванне маўленчай культуры, выпрацоўку дакладнага ўспрымання спецыяльнай інфармацыі, якасны пераклад тэкстаў з рускай мовы на беларускую, здольнасць самастойна пісаць прафесійна арыентаваныя і навуковыя тэксты, вядзенне дзелавой дакументацыі, выступленне з навуковымі паведамленнямі і публічнымі прамовамі, свабоднае валоданне роднай мовай.

Галоўнай мэтай укладання “Практыкума па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт” пад рэдакцыяй М. М. Круталевіча з’яўляецца авалоданне студэнтамі навыкамі пабудовы эфектыўнай маўленчай камунікацыі на беларускай мове ў спартыўнай галіне для паспяховага вырашэння задач у прафесійнай і сацыякультур-

турнай сферах. Выкарыстанне практыкума дазволіць студэнтам сфарміраваць камунікатыўную кампетэнцыю будучых спецыялістаў.

Практычны дапаможнік адрасуецца студэнтам спартыўных спецыяльнасцей, а таксама будзе карысным усім, хто імкнецца ўдасканаліць навыкі валодання беларускай мовай.

Спіс выкарастаных крыніц

1. Беларуская мова (прафесійная лексіка). Тэксты для перакладу, абмеркавання і пераказу / А. У. Андрэева, Ю. В. Маліцкі, В. А. Мяснікова. – Мінск : БДУФК, 2015. – 179 с.

2. Беларуская мова. Прафесійная лексіка. Фізічная культура і спорт: вучэб. дапам. / М. М. Круталевіч, А. С. Васілеўская, В. В. Урбан, В. У. Азарка. – 2-е выд., выпр. і дап. – Мінск : БДУФК, 2023. – 251 с.

3. Беларуская мова. Прафесійная лексіка: фізічная культура і спорт / М. М. Круталевіч, А. С. Васілеўская, В. В. Урбан, В. У. Азарка; пад аг. рэд. М. М. Круталевіча. – Мінск : БДУФК, 2018. – 195 с.

4. Практыкум па беларускай мове (прафесійная лексіка): фізічная культура і спорт / М. М. Круталевіч, В. А. Каламіцэва, У. М. Сівіцкі, А. І. Шаблоўскі [і інш.]; пад аг. рэд. М. М. Круталевіча. – Мінск : БДУФК, 2025. – 111 с.

УДК 659.1:004.946

**ДОПОЛНЕННАЯ РЕАЛЬНОСТЬ (AR) КАК ИНСТРУМЕНТ
СОВРЕМЕННЫХ РЕКЛАМНЫХ КАМПАНИЙ**

Ковалевская Н. И.

старший преподаватель

Белорусский государственный технологический университет, г. Минск

В статье рассматривается использование технологии дополненной реальности (AR) в современных рекламных кампаниях. Анализируются преимущества AR как инструмента, повышающего вовлеченность потребителей и предлагающего интерактивный опыт взаимодействия с брендом. Приводятся примеры успешных AR-кампаний, демонстрирующие эффективность технологии в увеличении узнаваемости бренда и стимулировании продаж.

Ключевые слова: дополненная реальность, маркетинг, рекламные кампании, цифровой формат, пользовательский опыт.

На растущую тенденцию к цифровизации бизнес-процессов и маркетинга непосредственно повлияли такие факторы, как:

– технологические достижения. Распространение смартфонов, высокоскоростного интернета и использование искусственного интеллекта стали доступными как для предприятий любых разме-